

Stado Elżbiety Kandulskiej od lat znajduje się w krajowej czołówce pod względem wydajności mlecznej, składu mleka i długo-wieczności krów.

Dużo mleka o dobrym składzie

Po zniesieniu kwot mlecznych zawartość tłuszczu w mleku nie będzie limitowała skali produkcji białego surowca. Wręcz przeciwnie, wysoka zawartość w mleku tłuszczu a zwłaszcza białka będzie premiowana lepszą ceną mleka.

Aleksander OSTEN-SACKEN

Prawidłowy skład mleka to – obok wysokiej wydajności krów – najważniejszy parametr decydujący o wynikach finansowych produkcji tego białego surowca. Wynika to z polityki cenowej mleczarni, płacących coraz chętniej i coraz więcej za jednostki białka i tłuszczu w skupowanym mleku. Cena za 1 jednostkę białka sięga już 17 groszy, a wartość w przedziale 9–14 groszy są na polskim rynku mlecznym często spotykane. Nieco niżej wycenione są jednostki tłuszczu – do najwyższych należy cena 11 groszy za 1 jedn., a najczęściej spotykane wartości wynoszą kilka groszy. Taka polityka cenowa jest wynikiem mniejszego zainteresowania klientów zakupem tłuszczu zwierzęcego i jest efektem mody, wykreowanej przez prze-

mysł przetwarzający tłuszcze roślinne. W ostatnim czasie obserwujemy jednak na rynkach światowych znaczący wzrost cen masła, następujący skutek coraz większego zapotrzebowania na nie. Jeśli trend ten utrzyma się, a kwoty mleczne naliczone w oparciu o tłuszcz zostaną zlikwidowane, wówczas także ten składnik mleka powinien stać się bardzo interesujący ekonomicznie dla hodowców. A przy tym jego wysoka zawartość w żaden sposób nie będzie ograniczać wielkości produkcji, jak to się dzieje dzisiaj.

Wysoka wydajność i dobry skład mleka

Wydaje się, że na przeszkodzie w uzyskiwaniu wysokich wydajności w połączeniu z dobrym składem mleka w wielu polskich stadach leży błędne przekonanie, że połączenie tych dwóch elementów u bydła holsztyńsko-fryzyjskiego nie jest możliwe. Że tak nie jest, można przekonać się na przykładzie najlepszych stad u naszych zachodnich sąsiadów, tj. Niemiec i Holandii (patrz. tab. 1.).

W przypadku Niemiec najlepsze stada zostały ustawione według uzyskanej średniej łącznej wydajności kilogramów tłuszczu i białka, a więc tak jak od kilkunastu lat szeregowano się najlepsze stada również w Polsce. W odróżnieniu od tego podstawą tworzenia rankingu najlepszych stad w Holandii od kilku lat jest indeks

EJR – Roczny Wynik Ekonomiczny, dlatego w Holandii nie zawsze wyższa produkcja gwarantuje zajęcie lepszej lokaty (patrz ramka str. 28). Na liście 10. najlepszych stad niemieckich nie znalazły się dwa, liczące ponad 1000 krów mlecznych, które ze względu na uzyskane wyniki są również godne odnotowania. Zajęły one dwa pierwsze miejsca w grupie stad największych, a są to:

♦ LWB Griepentrog KG, Steinhagen – 1438 krów; wydajność 11 746 kg mleka o zawartości 4,07% tłuszczu i 3,47% białka (łącznie 885 kg suchej masy)

♦ AG Hainichen – Pappendorf eG – 1156 krów; wydajność 10 940 kg mleka o zawartości 4,20% tłuszczu i 3,51% białka (łącznie 844 kg suchej masy).

Trudno znaleźć odpowiadające im wielkością stada w Holandii, gdzie występują tylko stada rodzinne, rzadko przekraczające 200 krów. Holandia od lat jest liderem pod względem składu mleka wśród wiodących hodowli na świecie. Wynika to z faktu, że ogromna większość tego surowca przerabiana jest na sery twarde, a ilość uzyskiwanych produktów i w ślad za tym rentowność przetwórstwa, zależą wprost od składu mleka. Dlatego hodowcy w tym kraju przywiązują ogromną wagę do procentowej zawartości tłuszczu i białka w mleku swoich krów, gdyż